

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

А. Позухін
 «30» 08 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Філософія»

Для всіх галузей знань, спеціальностей та освітньо-професійних програм

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	Л	ПР	ЛЗ	СР С	ДЗ / РГР / К	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	3	105/3,5	17	34	--	54		--	Екзамен 3 с.
Заочна	3,4	105/3,5	8	4	--	93	КР- 4 с.	-	Екзамен 4 с.

Індекс НБ- Нф-Нсп/21-1.4

Індекс НБ-Нф-Н сп .з/21-1.4

СМЯ НАУ РП (12.01.10-01)-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Філософія»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 8-12.01.10-01-2021

Стор. 2 із 14

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія» розроблено на основі освітньо-професійної програм, навчальних та робочих навчальних планів денної та заочної форми навчання підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» усіх спеціальностей та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:
професор кафедри філософії
доцент кафедри філософії
доцент кафедри філософії

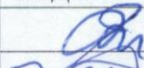

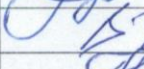
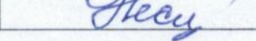

 Л. Дротянко
 О. Матюхіна
 М. Абисова

Робочу програму обговорено та схвалено на кафедрі філософії, протокол № 7 від «7» 06 2021 р.

Завідувач кафедри Дротянко Л.Г./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 6 від «08» 06 2021 р.

Голова НМРР /Кокарева А.М./

	Підпис	Прізвище	Посада	Дата
Узгоджено		Кулик М.С.	Декан АКФ	7.06.2021
Узгоджено		Марков В.В.	Декан ФАБД	8.06.2021
Узгоджено		С.В. Завгородній	Декан ФАЕТ	8.06.2021
Узгоджено		В. Лукас	Декан ФЕБІТ	8.06.2021
Узгоджено		Александров К.С.	Декан ФК КПІ	8.06.2021

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія »	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 3 із 14	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	10
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	11
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	11
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
3.1. Методи навчання	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	11
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	13

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 4 із 14	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Назва дисципліни» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Філософія» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що сприяють формуванню науково-світоглядних засад спеціаліста, що сприяють формуванню науково-світоглядних засад спеціаліста, озброюють його методологічною культурою, необхідною для ефективної духовно-практичної діяльності, вміння вести науково-дослідну роботу відповідно до вимог сучасної науки.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь,

Метою викладання дисципліни є освоєння студентами основних концепцій, понять, методів світової філософії та її історії, отримання вмінь їх самостійного застосування в безпосередній практичній та науковій діяльності, навичок орієнтації у складному світі на основі вироблення сучасного науково-філософського світогляду. Філософська підготовка студентів є важливою складовою формування сучасного фахівця для оволодіння майбутньою професією

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння основними положеннями дисципліни;
- засвоєння засобів філософського аналізу проблем людського життя та розвитку науки;
- навчитися самостійно обґрунтовувати, аргументувати та ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами, які пов'язані з професійною діяльністю спеціалістів цивільної авіації.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

На основі ґрунтовного знання філософії:

- знати основний зміст, напрями філософської думки, класичну і сучасну вітчизняну та світову філософію, основні твори мислителів минулого та сучасні джерела світової і вітчизняної філософської думки;
- формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію;
- застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 5 із 14	

- використовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
  - самостійно аналізувати онтологічні, гносеологічні та методологічні проблеми;
  - чітко, послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та переконливо робити раціональні висновки;
  - логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
  - інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури; гуманізму, демократії і особистого самовдосконалення.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути такі компетентності: :

- здатність на основі ґрунтовного знання філософії формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію;
- вміння застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сучасного світу;
- здатність використовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
- здатність чітко, послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та переконливо робити раціональні висновки;
- вміння логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
- здатність інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури; гуманізму, демократії та особистого самовдосконалення.

Навчальна дисципліна «Філософія» взаємопов'язана з дисциплінами «Історія та культура України», «Вища математика». Знання та вміння, отримані під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються у подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки студента з повною вищою освітою.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1 Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля №1 «Філософська пропедевтика», навчального модуля №2 «Філософські проблеми суспільства», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія »	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 6 із 14	

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 "Філософська пропедевтика"

Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- особливості та характерні риси філософського мислення; структуру та основні функції філософії;
- історичні особливості виникнення філософії як теоретичної системи знань;
- основні принципи, закони, категорії діалектики;
- зв'язок поняття буття із людським способом самоутвердження в світі;
- проблематику основних філософських шкіл античної філософії, їхнє значення для розвитку сучасної філософії;
- природні та соціальні чинники виникнення та функціонування свідомості, її складові та функції;
- сутність людського буття; зміст понять «буття людини», «життя людини», «існування людини»;
- види, рівні та форми пізнання; особливості наукового пізнання;
- методи наукового пізнання, їхню класифікацію.

Вміти:

- Виділяти елементи філософського мислення, окреслювати функції філософії в суспільстві;
- застосовувати характеристики провідних філософських позицій до аналізу світоглядних ідей;
- осмислювати процеси, що відбуваються в природі та суспільстві, з позицій діалектичного розуміння дійсності;
- аналізувати рівні буття та їхнє розуміння у конкретних науках та філософії;
- застосовувати структурні одиниці свідомості для осмислення особливостей людського свідомого сприйняття дійсності;
- осмислювати основні складові людського способу буття для самооцінки та оцінки процесів життя;
- зіставляти між собою життєво-досвідне, наукове та художньо-мистецьке пізнання.

Тема 1 Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.

Світогляд та його суспільно-історичний характер. Проблеми формування світогляду та його основні компоненти. Співвідношення побутового та наукового рівнів світогляду. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський. Предмет філософії. Специфіка філософських проблем. Відношення "людина – світ" як основна проблема філософії. Функції

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 7 із 14	

філософії: соціокультурна, світоглядна, гносеологічна, методологічна, аксіологічна.

Тема 2. Зародження філософії як теоретичної системи знань

Соціокультурні умови формування філософії як теоретичної системи знань. Розвиток ідей в натурфілософських школах Стародавньої Греції. Зміна філософської проблематики при переході до «високої класики». Софісти і Сократ. Філософська система Платона. Філософське вчення Арістотеля. Ідеї та школи завершального етапу розвитку античної філософії.

Тема 3. Діалектика як учення про розвиток.

Два способи філософського осмислення світу: діалектика та метафізика. Діалектика та її історичні форми. Принципи, закони, категорії діалектики. Закон єдності і боротьби протилежностей. Закон взаємного переходу кількісних і якісних змін. Закон заперечення заперечення. Категорії діалектики: одиничне, особливе, загальне; явище і сутність; форма і зміст; причина і наслідок; необхідність та випадковість; свобода і необхідність; можливість і дійсність; ціле і частина; система, структура, елемент.

Тема 4. Філософське вчення про буття.

“Буття” як філософська категорія. Єдність та структурованість буття. Специфіка людського буття: буття та існування. Категорія “матерія” у філософії. Буття матеріального: природа і речі “другої природи”. Специфіка буття людини як речі серед речей. Буття індивідуалізованого та об’єктивованого духовного. Буття соціального. Поняття субстанції у філософії. Філософська категорія “матерія”. Співвідношення філософського та природничо-наукового розуміння матерії. Рух, простір і час як атрибути матерії. Соціальний простір та соціальний час як форми буття людей у культурі.

Тема 5. Проблема людини у філософії.

Поняття і сутність антропосоціогенезу: науковий, філософський і релігійний підходи. Єдність біологічного і соціального в людині. Основні концепції сутності людини як соціальної істоти. Людина, особистість, індивідуальність. Поняття цінностей. Основні цінності людського буття. Сенс життя людини: мета, ідеал та можливості реалізації. Співвідношення свободи, необхідності та волі в житті людини.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 8 із 14	

Тема 6. Свідомість, її походження та сутність.

Походження і сутність свідомості як проблема філософії, науки, релігії. Свідомість як відображення та конструювання дійсності. Предметність та ідеальність свідомості. Діяльність, мислення і мова. Структура свідомості: чуттєво-емоційний, емоційно-вольовий та абстрактно-логічний компоненти. Свідомість і несвідоме. Самосвідомість.

Тема 7. Пізнання та освоєння людиною світу.

Поняття “освоєння” і “пізнання” у філософії. Основні форми освоєння людиною світу: духовно-теоретичне, духовно-практичне, предметно-практичне. Проблема істини у філософії. Процес пізнання як активне творче відношення людини до світу. Рівні пізнання. Суб’єкт та об’єкт пізнання, їхній взаємозв’язок.

Тема 8 Особливості наукового пізнання. Наука як культурний і цивілізаційний феномен

Наукове пізнання та його особливості. Суб’єкт і об’єкт наукового пізнання. Поняття ідеального об’єкта в науці. Рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний. Методи та форми наукового пізнання. Інтуїція і творчість у процесі пізнання..

Модуль №2 «Філософські проблеми суспільства»

Інтегровані вимоги модуля №2:

Знати:

- що таке суспільство і в чому полягають його основні функції;
- з яких елементів складається суспільство як цілісна система, що забезпечує соціальне життя людства;
- співвідношення прогресу та регресу;
- зміст поняття «культура» у філософії;
- структуру матеріальної та духовної культури, взаємозв’язок між ними;
- предмет і завдання філософії історії;
- основні філософські підходи до осмислення проблем спрямованості та сенсу історії, рушійних сил історії, ролі народних мас та особи в історії
- поняття Універсуму у філософії та науці;
- феномен глобалізації та осмислення його філософією;
- основні принципи концепції «сталого розвитку»

Вміти:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 9 із 14	

- аналізувати реальні процеси суспільного життя, пояснювати конкретними прикладами появи прогресу та регресу в розвитку суспільства;
- окреслювати внутрішні та зовнішні сили розвитку соціуму;
- пояснювати основні риси інформаційного суспільства;
- виявляти діалектику продуктивних сил та виробничих відносин як джерела суспільного розвитку;
- пояснити основні відмінності процесів людської історії від процесів природи;
- охарактеризувати особливості основних філософських підходів до проблеми періодизації історичного розвитку людства;
- пояснити причини виникнення та шляхи подолання глобальних проблем сучасності

Тема 9. Суспільство як форма спів-буття людей.

Основні засади філософського розуміння суспільства. Природничо-географічний, економічний та соціально-культурний підходи до розуміння суспільства. Суспільство як форма спів-буття людей. Суспільне буття та суспільна свідомість. Прогрес та регрес у суспільному розвитку. Внутрішні та зовнішні рушійні сили розвитку соціуму.

Тема 10. Суспільне виробництво як спосіб буття людини в культурі.

Поняття культури у філософії. Культура як символічний світ людського буття. Культура як “друга природа”. Поняття суспільного виробництва як виробництва людини. Матеріальна культура та її структура. Природа як джерело та середовище життєдіяльності людини, суспільства. Діалектика продуктивних сил і виробничих відносин. Поняття і основні етапи науково-технічного прогресу. Сутнісні риси інформаційного суспільства.

Тема 11. Духовна культура суспільства та її структура.

Феномен духовної культури. Специфіка духовного виробництва та духовної культури. Суспільна свідомість як результат духовної культури. Суспільна свідомість та її структура: рівні, форми організації та функціонування. Суспільна психологія та ідеологія. Поняття “масова культура”, “елітарна культура”, антикультура.

Тема 12. Філософія історії.

Історія як предмет філософії. Матеріальні та духовні чинники історичного процесу. Історична періодизація цивілізаційного розвитку людства: формаційний, цивілізаційний, осьовий, хвильовий підходи.. Співвідношення еволюції і революції у розвитку людства. Рушійні сили історії та проблема її сенсу. Роль народних мас і особи в історії. Поняття “народ”, “народні маси” у

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 10 із 14	

соціально-філософських теоріях. Співвідношення понять “історична особа” і “видатна особа”.

Тема 13. Стратегія майбутнього.

Поняття Універсуму в філософії та науці.

Глобальні проблеми сучасності: причини їхнього виникнення та шляхи подолання. Феномен глобалізації. Осмислення глобалізації у філософії. Позитивні та негативні наслідки глобалізації. Концепція «сталого розвитку»

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль № 1 «Філософська пропедевтика»										
1.1	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	3 семестр				3 семестр				
	Зародження філософії як теоретичної системи знань	8	2	2	4	6	2	-	4	
1.2	Ідеї та школи «високої класики» та завершального етапу розвитку античної філософії	4		2	2	4	-	-	4	
1.3	Діалектика як учення про розвиток	6	2	2	2	4	-	-	4	
	Закони та категорії діалектики	4		2	2					
1.4	Філософське вчення про буття	8	2	2	4	6	2	-	4	
1.5.	Проблема людини у філософії	4		2	2	4	-	-	4	
1.6.	Свідомість, її походження та сутність.	8	2	2	4	2	-	-	2	
1.7	Пізнання та освоєння людиною світу.	4		2	2	2	-	-	2	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021						
		Стор. 11 із 14							

1.8	Особливості наукового пізнання. Наука як культурний і цивілізаційний феномен	4		2	2	2	-	-	2
1.9	Модульна контрольна робота №1	6		2	4	-	-	-	-
Усього за модулем № 1		62	10	22	30	30	4	-	26-
Модуль № 2 «Філософські проблеми суспільства»									
2.1	Суспільство як форма спів-буття людей.	3 семестр				4 семестр			
		8	2	2	4	14	2		12
2.2	Суспільне виробництво як спосіб буття людини в культурі.	8	2	2	4	14	2	-	12
2.3	Духовна культура суспільства та її структура.	5		2	3	-	-	-	11
2.4	Філософія історії	8	2	2	4	14	2	-	12
2.5	Філософія історії	6	1	2	3	14	2		12
2.6	Модульна контрольна робота № 2	8		2	6				
2.7.	Контрольна робота (ЗФН) (домашня)					8			8
Усього за модулем № 2		43	7	12	24	75	4	4	67-
Усього за навчальною дисципліною		105	17	34	54	105	8	4	93-

Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Для студентів ЗФН – завдання для виконання розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Наприклад, номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану студента.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: проблемна дискусія, мозкова атака, кейс-презентація тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 12 із 14	

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Андрущенко В. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : Підручник / В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — 552 с.
- 3.2.2. Філософія: Підручник / За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2012. – 348 с.
- 3.2.3. Філософія: Підручник / За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2014 – 720 с.
- 3.2.4. Філософія: Підручник / В.С.Бліхар, М.М.Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021– 440 с.
- 3.2.5. Філософія: Підручник. / Л. В. Губерський, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін., за ред. І.В. Надольного. – К.: Вікар, 2011. – 387 с.
- 3.2.6. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник / О.Ю. Кононенко. –К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. – 109 с.
- 3.2.7. Петрушенко В. Філософія: Навч. посібник / В. Петрушенко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 596 с.
- 3.2.8. Дротянко Л.Г. Філософія наукового пізнання. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету “НАУ-друк”, 2010. – 224 с.
- 3.2.9. Філософія. Хрестоматія / Під ред. Л.Г. Дротянко, О.А. Матюхіної, В.І. Онопрієнка. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету, 2009. – 244 с.
- Допоміжна література**
- 3.2.10. Філософія: Хрестоматія. У 2 т. / заг. ред. І.С. Добронравової, О.В. Руденко. – 2-ге вид., доп.– К.: ВПЦ «Київський університет», 2020.
- 3.2.11. Дротянко Л.Г. Феномен фундаментального і прикладного знання (Постнекласичне дослідження). – К.: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 2013. – 423 с.
- 3.2.12. Дротянко Л.Г., Орденов С.С. Теоретичні засади філософії комунікації. Практикум. – К.: НАУ, 2021. – 42 с.
- 3.2.13. Кримський С.Б. Запити філософських смислів / С.Б. Кримський. К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – С. 8-21.
- 3.2.14. Філософський енциклопедичний словник / Під ред. В. І. Шинкарука та ін. – К.: Абрис, 2002.- 978 с.
- 3.1.15 Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. Посібник / за ред. Л.В. Губерського).-К.: Знання, 2009. – 621 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.2. Репозитарій НАУ: <http://er.nau.edu.ua:8080/submit>

3.3.2. НТБ НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 13 із 14	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1(для дисциплін де **передбачено
екзамен**)

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навч-ня		Денна форма навч-ня	Заочна форма навч-ня
3,4 семестр					
Модуль № 1 «Філософська пропедевтика»			Модуль № 2 «Філософські проблеми суспільства»		
Вин навчальної роботи	бали	бали	Вин навчальної роботи	бали	бали
Відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях (8б × 2)	16	8	Відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях (8бх2)	16	8
Виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (9 бх1)	9	12	Виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (9 б × 1)	9	12 б
			Виконання контрольної (домашньої) роботи		20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 15 балів</i>		–	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 15 балів</i>	.	–.
Виконання модульної контрольної роботи №1	15		Виконання модульної контрольної роботи №2	15	
Усього за модулем №1	40	20	Усього за модулем №2	40	40-
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія »	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2021
		Стор. 14 із 14	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

**Силабус навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ»
для усіх спеціальностей і
галузей знань**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалавр)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента із загальноуніверситетського переліку для здобувачів першого(бакалавр) рівня всіх спеціальностей і галузей знань
Курс	Другий
Семестр	3/4
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити (90 годин)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Метою викладання дисципліни є освоєння студентами основних концепцій, понять, методів світової філософії та її історії, отримання вмінь їх самостійного застосовування в безпосередній практичній та науковій діяльності, навичок орієнтації у складному світі на основі вироблення сучасного науково-філософського світогляду. Філософська підготовка студентів є важливою складовою формування сучасного фахівця для оволодіння майбутньою професією
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія» студенти на основі ґрунтовного знання філософії будуть знати основний зміст, напрями філософської думки, класичну і сучасну вітчизняну та світову філософію, основні твори мислителів минулого та сучасні джерела світової і вітчизняної філософської думки; формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію; вміти використовувати теоретичні знання в професійній діяльності; самостійно аналізувати онтологічні, гносеологічні та методологічні проблеми, вміти застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення;
Чому можна навчитися (результати навчання)	Опанувавши навчальну дисципліну, студенти набудуть такі компетентності : – здатність на основі ґрунтовного знання філософії формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію; – вміння застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сучасного світу; – здатність використовувати теоретичні знання в професійній діяльності; – здатність чітко, послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та переконливо робити раціональні висновки; – здатність інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури; гуманізму, демократії та особистого самовдосконалення.
Як можна користуватися набутими знаннями і	Дисципліна «Філософія» навчає аналітичному та критичному мисленню, навичкам прогнозування ситуацій, дій, подій, явищ у

уміннями (компетентності)	сучасному світі, формує здатність виробляти наукові підходи до вирішення проблем і завдань в професійній та суспільній діяльності.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: - філософія, коло її проблем та роль у суспільстві; - антична філософія; - діалектика як вчення про розвиток; - філософське вчення про буття; - проблема людини у філософії; - свідомість, її походження та сутність; - пізнання та освоєння людиною світу; - особливості наукового пізнання. Наука як культурний і цивілізаційний феномен - суспільство як форма співбуття людей; - суспільне виробництво як спосіб буття людини в культурі - духовна культура суспільства та її структура - філософія історії - стратегія майбутнього. Види занять: лекції, практичні заняття, творчі студії, дистанційні Он-лайн заняття. Методи навчання: Обговорення, проблемна дискусія, кейс-презентація тощо. Форми навчання: очна, заочна, дистанційна.
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Філософія» взаємопов'язана з дисциплінами циклу соціально-гуманітарних, технічних та природничо-математичних навчальних дисциплін. Знання та вміння, отримані в процесі вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшій професійній підготовці студентів першого (бакалавр) рівня вищої освіти.
Пореквізити	
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	1. Філософія: Підручник /За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2012. – 348 с. 2. Філософія: Підручник / За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2014 – 720 с. 3. Філософія. Хрестоматія / Під ред. Л.Г. Дротянко, О.А. Матюхіної, В.І. Онопрієнка. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету, 2009. – 244 с. Репозитарій НАУ: http://er.nau.edu.ua:8080/submit НТБ НАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/main
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, слайди.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Іспит, тестування, творчі завдання, тощо.
Кафедра	Кафедра філософії
Факультет	Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	ДРОТЯНКО Любов Григорівна

Посада: завідувач кафедри філософії
Вчений ступінь: доктор філософських наук
Профайл викладача:
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57194440666>
<https://publons.com/researcher/1797022/liubov-drotianko/>
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=0nGQVJQAAAAJ&hl=uk>
Тел.: 044 406-74-01
E-mail:
liubov.drotianko@npp.nau.edu.ua
Робоче місце:
 8.1003

МАТЮХІНА Олександра Анатоліївна
Посада: доцент
Вчений ступінь: кандидат філософських наук
Профайл викладача:
https://www.researchgate.net/profile/Oleksandra_Matyukhina
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85107272314&origin=AuthorNamesList&txGid=b8fbc50e315da9d0b09dcccdf02380f4>
<https://orcid.org/0000-0001-8755-2235>
https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_articles&hl=uk&imq=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0+%D0%90%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0+%D0%9C%D0%B0%D1%82%D1%8E%D1%85%D1%96%D0%BD%D0%B0#
Тел.: 044 406-74-01
E-mail:
oleksandra.matiukhina@npp.nau.edu.ua
Робоче місце:
 8.1005

Оригінальність навчальної дисципліни Навчальна дисципліна «Філософія» розроблена професором Дротянко Любов'ю Григорівною та доцентом кафедри філософії Матюхіною Олександрою Анатоліївною. Оригінальність навчальної дисципліни становить 100%.

Лінк на дисципліну